

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

Парута Ю. І.

КОНТРАКТНЕ ПРАВО ЄС

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
здобувачів 4-го курсу денної форми навчання
спеціальності «Право»,
освітньої програми «Міжнародне та європейське право»**

Івано-Франківськ,
2024 рік

Схвалено на засіданні кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №1 від 28 серпня 2024 р.)

Затверджено Науково-методичною радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №1 від 27 вересня 2024 р.)

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 2 від 27 вересня 2024 р.)

Рецензенти:

О. С. Олійник – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права, заступник директора навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

І. І. Банасевич – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Парута Ю.І. *Контрактне право ЄС: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи здобувачів 4-го курсу денної форми навчання спеціальності «Право», освітньої програми «Міжнародне та європейське право»*. Івано-Франківськ, 2024. 38 с.

Посібник розроблений на основі навчального плану освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 081 «Право» і призначений для забезпечення самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Контрактне право ЄС». В посібнику викладені завдання до самостійної роботи із навчальної дисципліни «Контрактне право ЄС», які включають короткі методичні рекомендації, що полегшить підготовку до занять, переліки питань, які виносяться на обговорення на занятті, практичних завдань, питань для самоконтролю. До кожної теми поданий перелік рекомендованої літератури, до якого включена монографічна література та інші наукові джерела по темі, а також нормативно-правові акти.

Посібник призначений для здобувачів, аспірантів, викладачів.

ЗМІСТ

Зміст навчальної дисципліни.....5

Вступ

Програма навчальної дисципліни

ТЕМИ ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема № 1. Загальна характеристика європейського контрактного права.
Принципи контрактного права ЄС.....8

Тема № 2. Джерела контрактного права ЄС.....10

Тема № 3. Уніфікація та гармонізація контрактного права ЄС.....13

Тема № 4. Поняття контрактів та їх види у ЄС.....16

Тема № 5. Контрактне регулювання правових відносин купівлі-продажу в праві ЄС.....18

Тема № 6. Контрактне регулювання відносин у ЄС в сфері надання послуг та виконання робіт.....19

Тема № 7. Контрактне регулювання відносин у Європейському Співтоваристві у сфері захисту прав споживачів.....22

Тема № 8. Контрактне регулювання відносин у ЄС в сфері публічних закупівель.....24

Тема № 9. Контрактне регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності.....26

ВСТУП

У сучасних умовах кредитно-модульної системи навчання посилюється роль самостійної роботи здобувачів.

Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Самостійна робота є не чим іншим, як способом формування самостійності та активності особистості, її творчих здібностей, уміння орієнтуватися в теорії та практичних ситуаціях, ставити й самостійно вирішувати теоретичні і практичні завдання.

Самостійна робота здобувача – це самостійна діяльність та навчання здобувача, яку викладач планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувач за завданнями та під методичним керівництвом і контролем науково-педагогічного працівника без його прямої участі.

Під час вивчення навчальної дисципліни виокремлюють такі види самостійного навчання здобувача:

- слухання лекцій, участь у семінарських заняттях, виконання практичних робіт;
- відпрацювання тем лекцій та семінарських занять, виконання практичних робіт студентами денної форми навчання;
- підготовка рефератів і курсових робіт, написання дипломної роботи;
- підготовка до модульного контролю та іспитів;
- робота з літературою та ін.

Кожен із зазначених видів потребує від здобувачів наполегливої самостійної праці.

Здобувач має оволодіти методикою самостійної роботи під час лекційного заняття.

Здобувачам денної форми навчання необхідно сформувати вміння слухати і конспектувати лекції, оскільки робота над ними безпосередньо на занятті й у позааудиторний час потребує значних зусиль: уміти не лише слухати, а й сприймати, усвідомлювати зміст лекції; систематизувати і групувати одержані знання в конспектах; уміти творчо осмислювати матеріал лекції у процесі самостійної роботи та ін.

Під час лекційного заняття студентам необхідно ознайомитися зі змістом попередньої лекції для встановлення логічного зв'язку з наступною; намагатися

осмислювати матеріал у процесі його викладення; уважно слухати викладача, виокремлювати головне.

Самостійна робота здобувачів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення конкретної навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій тощо.

Здобувачам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література та періодичні видання.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальні положення контрактного права ЄС

Тема №1. Сфера та умови застосування контрактного права ЄС. Принципи контрактного права ЄС.

Природа Європейського Союзу. Основні характеристики правової системи Європейського Союзу. Поняття та ознаки Контрактного права ЄС. Суб'єкти Контрактного права ЄС. Контракт як інструмент регулювання взаємин його учасників.

Історія становлення принципів європейського контрактного права. Поняття та класифікація принципів європейського контрактного права. Характеристика основних принципів контрактного права ЄС. Принцип свободи договору відповідно до законодавства ЄС. Принцип безпеки в контрактному праві ЄС. Принцип справедливості. Застосування та реалізація принципів контрактного права ЄС в законодавстві України.

Тема 2. Джерела Контрактного права ЄС

Поняття і види джерел Контрактного права ЄС. Первинне, вторинне та прецедентне право Європейського Союзу. Порядок опублікування та вступу в силу регламентів, директив та рішень. Акти «м'якого права» (рекомендації, висновки), їх призначення та сфера застосування. Делеговані та імплементуючі (виконавчі) акти. Міжнародні угоди з третіми країнами та міжнародними організаціями. Категорії міжнародних угод та їх суб'єктний склад.

Тема 3. Уніфікація та гармонізація контрактного права ЄС

Підстави зближення правових норм держав-членів ЄС у сфері приватного права. Поняття гармонізації права у країнах Європейського Союзу. Види уніфікації права. Передумови та основні етапи гармонізації контрактного права Європейського Союзу. Способи гармонізації контрактного права ЄС. Регламент «Рим I» 2009 р. Прийняття Регламентів та Директив при гармонізації контрактного права ЄС. Укладення міжнародних договорів у процедурі гармонізації контрактного права ЄС.

Пропозиції Європейської комісії про Європейське контрактне право. Особливості приватно-правової кодифікації в Європейському Союзі.

Змістовий модуль II. Окремі види контрактів у праві ЄС

Тема № 4. Поняття контрактів та їх види у ЄС

Поняття, значення та класифікація контрактів у праві ЄС. Порядок і стадії укладення контрактів. Оферта. Акцепт. Виконання, розірвання і зміна контрактів. Відмова від контракту.

Поняття порушення умов контракту. Значення вини в контрактному праві ЄС. Застереження про обмеження чи виключення відповідальності. Форс-мажорне застереження. Засоби захисту в разі порушення договору. Відшкодування збитків і відсотки. Підстави звільнення від відповідальності за порушення договірних зобов'язань у ЄС. Форс-мажорне застереження.

Тема 5. Контрактне регулювання правових відносин купівлі-продажу в праві ЄС

Поняття договору міжнародної купівлі-продажу товарів. Види договорів купівлі-продажу та їх особливості. Форма та порядок укладення договору міжнародної купівлі-продажу товарів. Зобов'язання сторін договору купівлі-продажу. Перехід ризиків і перехід права власності.

Директива Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2019/771 від 20 травня 2019 року про деякі аспекти, що стосуються договорів про продаж товарів.

Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980р.

Тема 6. Контрактне регулювання відносин у ЄС в сфері надання послуг та виконання робіт

Загальна характеристика інституту «надання послуг» у ЄС.

Національне банківське законодавство країн ЄС. Міжнародні конвенції та договори в сфері банківського права. Міжнародні звичаї, що сформувалися в міжбанківській практиці.

Види страхування. Комунітарне законодавство ЄС про страхування.

Укладення і оформлення договору банківського кредиту і рахунку в праві ЄС. Зобов'язання по розрахунках. Поняття і правове регулювання готівкових і безготівкових розрахунків в праві ЄС.

Особливості зобов'язань з договору підряду у ЄС.

Тема № 7. Контрактне регулювання відносин у Європейському Співтоваристві у сфері захисту прав споживачів

Договірне регулювання відносин за участю споживачів у праві ЄС. Правові форми захисту прав споживачів в ЄС. Механізм захисту споживачів в межах ЄС. Система європейських інституцій захисту прав споживачів в ЄС. Європейська комісія: структура та функції у сфері захисту прав споживачів. Правові засади захисту споживачів онлайн послуг.

Комітет споживчої політики (СOPOLCO): компетенція у сфері захисту прав споживачів.

Тема 8. Контрактне регулювання відносин у ЄС в сфері публічних закупівель

Здійснення закупівель в державному секторі. Публічні закупівлі в сфері комунального господарства. Закупівлі у сфері оборони. Форма та порядок укладення договорів у сфері публічних закупівель у праві ЄС.

Угода про державні закупівлі СOT. Єдиний закупівельний словник та система державних закупівель ЄС.

Електронне інвойсування в державних закупівлях.

Тема 9. Контрактне регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності

Контрактне регулювання обігу об'єктів інтелектуальної власності у праві ЄС. Співвідношення виняткових прав на об'єкти інтелектуальної власності та свободи пересування товарів.

Контракти у авторському праві ЄС. Гармонізація законодавства держав-членів у галузі авторських та суміжних прав.

Договірне регулювання обігу комп'ютерних програм і окремих об'єктів права промислової власності у Європейському Союзі. Європейська патентна система. Передача товарного знака у праві Європейського Союзу. Посилення гарантій захисту прав інтелектуальної власності у ЄС.

Гармонізація права інтелектуальної власності в ЄС.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		д. ф. н.
Семестр		
1.	Тема №1. Сфера та умови застосування контрактного права ЄС. Принципи контрактного права ЄС	6
2.	Тема № 2. Джерела контрактного права ЄС	6
3.	Тема № 3. Діяльність Європейського Співтовариства з уніфікації норм контрактного права ЄС	4
4.	Тема №4. Контрактне регулювання відносин у Європейському Співтоваристві в сфері надання фінансових послуг	10
5.	Тема №5. Контрактне регулювання відносин у Європейському Співтоваристві у сфері захисту прав споживачів	6
6	Тема №6. Контрактне регулювання відносин у Європейському Співтоваристві в сфері публічних закупівель	4
7	Тема №7. Контрактне регулювання відносин у Європейському Співтоваристві в сфері перевезень	8

8	Тема №8. Контрактне регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності	8
9	Тема № 9. Контрактне регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності.	8
	Разом:	60

ТЕМИ ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

ТЕМА №1. Загальна характеристика європейського контрактного права. Принципи контрактного права ЄС.

Методичні вказівки: Розглядаючи дане питання необхідно в першу чергу охарактеризувати природу Європейського Співтовариства. Важливо звернути увагу на історію створення цього наднаціонального утворення.

При вивченні питання вадливо звернути увагу на систему права ЄС, надати її характеристику, визначити місце контрактного права в ньому.

Досліджуючи контрактне право ЄС слід звернути увагу на порівняльній характеристиці з правом України, дослідити основні інститути контрактного права ЄС і України, визначити спільні риси.

Розглядаючи питання суб'єктів відносин, важливе значення слід приділити компаративному аналізу із законодавством України.

Договір стає правовим засобом завдяки нормам права, які, у свою чергу, ґрунтуються на правових принципах, що створюють фундамент галузевого правового інструментарію. Інакше кажучи, забезпечення цілісності галузевого механізму правового регулювання, єдиної цільової спрямованості усіх галузевих правових засобів, якими він утворений, є можливим завдяки тому, що кожна галузь права базується не тільки на загальноправових принципах (законності, справедливості тощо), а й на принципах, які торкаються сутності саме її предмету.

Важливим в цьому напрямку стає дослідження принципів контрактного права.

Спеціальноправові принципи не тільки у найбільшому ступені віддзеркалюють специфіку галузевого правового впливу на певну сферу суспільних відносин, а й відіграють вирішальну роль у формуванні галузевих конструкцій. Якщо загальні принципи права створюють ґрунт будь-якої юридичної конструкції, то при залученні спеціальних (галузевих) принципів формуються галузеві юридичні конструкції. Отже, цілком логічним є те, що договірна конструкція, яка упорядковує господарські відносини, ґрунтується передусім на основних засадах (принципах правового регулювання) цієї діяльності, та як й усі інші господарсько-правові засоби служить загальній меті господарського права (створення та підтримання суспільного господарського порядку).

Загальними принципами є: забезпечення економічної багатоманітності та рівний захист державою всіх суб'єктів господарювання; свобода підприємницької діяльності у межах, визначених законом; вільний рух капіталів, товарів і послуг на території України; обмеження державного регулювання економічних процесів у зв'язку з необхідністю забезпечення соціальної спрямованості економіки, добросовісної конкуренції у підприємстві, екологічного захисту населення, захисту прав споживачів та безпеки суспільства і держави; захист національного товаровиробника;

заборона незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у господарські відносини.

Відповідні принципи національного права України полягають аналізу з позиції комунітарного права ЄС.

Питання для опрацювання:

1. Історія створення і Природа Європейського Союзу.
2. Основні характеристики правової системи Європейського Союзу.
3. Поняття та ознаки Контрактного права ЄС.
4. Суб'єкти Контрактного права ЄС.
5. Контракт як інструмент регулювання взаємин його учасників.
6. Свобода договору.
7. Концепція уніфікації договірної законодавства ЄС.
8. Порядок і стадії укладення договору. Оферта. Акцепт.
9. Вплив принципів «Рим 1» на розвиток європейського договірного права.
10. Європейські принципи договірної права.

Задання для самостійної роботи:

1. Підготувати список правових актів, які регламентують діяльність ЄС.
2. Підготувати реферат по темі: «Правові передумови створення Європейського Співтовариства», «Право Європейського Співтовариства», «Договори про створення Європейського Співтовариства», «Джерела права ЄС», «Принципи контрактного права ЄС».
3. Здійснити конспектування літератури.
4. Визначити напрямки гармонізації національного права із законодавством ЄС.
5. Охарактеризуйте передумови європейської інтеграції та створення Європейських Співтовариств.
6. Визначте поняття, метод, систему та предмет права ЄС.
7. Охарактеризуйте історію створення принципів європейського договірної права.

Нормативно-правові акти:

1. Система доступу до законодавства Європейського Співтовариства. <https://eur-lex.europa.eu>.
2. Code de l'Union européenne. – Bruxelles: Bruylant, 2002.
3. Dubois L., Gueydan Cl. Grands textes de droit communautaire et de l'Union européenne. Paris: Dalloz, 2005.
4. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України № 1629-ГУ, редакція від 04.11.2018, підстава - 2581А Ш ВВР, 2004, № 29, ст.367).
5. Угода між Україною та Європейським Союзом про реадмісію осіб від 15 січня 2008 року. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_851.

6. Принципи УНІДРУА - Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА, 2004 р.;

7. Римська конвенція 1980 р. - Конвенція про право, яка застосовується до договірних зобов'язань (Рим, 19 червня 1980 р.).

Наукова література

1. Вступ до права ЄС / Ченшова Н. В. - Львів: Новий Світ-2000, 2019. - 100 с.

2. Право Європейського Союзу: Навч. посіб. / В. М. Бесчастний, В. П. Філонов, О. В. Філонов, В. М. Субботін та ін.; за ред. В. М. Бесчастного. — 2-ге вид., стер. — К.: Знання, 2011. — 366 с. — (Вища освіта ХХІ століття)

3. Дахно І.І. Право Європейського Союзу: навч. посіб. - Київ : Центр учб. літ., 2018. - 415 с.

4. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу (2010/С 83/01): хрестоматія / упоряд.: Б.В. Бабін. - Одеса: Фенікс, 2012. - 292 с.

5. Медведєв Ю.Л. Право Європейського Союзу: навч.-метод. посіб. / Ю.Л. Медведєв, Г.Б. Сорока. - Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2014. - 288 с.

6. Тюріна О.В. Основи права Європейського Союзу: навч. посіб. / О.В. Тюріна. - К.: ФОП О.С. Ліпкан, 2012. - 100 с.

7. Кравчук С. Й. Гармонізація національного законодавства в контексті євроінтеграції України: проблеми та механізми їх реалізації : постановка питання: Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу: збірник тез науково-практичної інтернет – конференції (м. Хмельницький, 17 лютого 2020 р.). Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2020. С. 54 – 57.

ТЕМА №2. Джерела контрактного права ЄС

Методичні вказівки: Процес міждержавного об'єднання в Європі на всіх етапах свого розвитку потребував високого рівня правового регулювання. З моменту заснування в 1951 р. першого інтеграційного об'єднання в Європейському Союзі склалася унікальна система джерел права, яка поєднує неоднорідні за своєю природою джерела (елементи джерел як міжнародного, так і національного права), що є свідченням досягнення компромісу між наднаціональним і міжурядовим методами правового регулювання, що застосовуються у праві ЄС.

При дослідженні теми варто звернути увагу на особливості джерельної бази права ЄС. Ця особливість полягає в наднаціональному характері регулювання відносин у сфері контрактного права ЄС.

Складна правова природа Євросоюзу обумовлює гнучкість і різноманітність способів формування правових норм, а також засобів їх

вираження та фіксації у формі джерел права. Підтвердженням цього можна вважати широке використання у правовому полі ЄС специфічних нормативно-правових актів, а також актів неюридичного характеру та інших джерел, які не властиві як національним правовим системам, так і міжнародно-правовій системі. В наведеному аспекті важливо надати розгорнуту характеристику джерел, визначити їх правовий статус та правову силу впливу на регулювання контрактних відносин.

Джерела права ЄС беруть свій початок із національних правових систем держав-членів та міжнародного публічного права. Так, існує тісний зв'язок права ЄС із правопорядками держав-членів, з яких воно рецепіює правові концепції і принципи, юридичні конструкції. Йдеться передусім про загальні принципи права, зміст яких встановлює Суд ЄС шляхом аналізу права держав-членів на предмет наявності в ньому спільних принципів.

Питання для опрацювання:

1. Поняття і види джерел Контрактного права ЄС.
2. Первинне, вторинне та прецедентне право Європейського Союзу.
3. Порядок опублікування та вступу до силу регламентів, директив та рішень.
4. Акти «м'якого права» (рекомендації, висновки), їх призначення та сфера застосування.
5. Делеговані та імплементуючі (виконавчі) акти.
6. Акти інститутів, які не передбачені установчими договорами.
7. Акти органів, які не є інститутами, та установ Європейського Союзу.
8. Міжнародні угоди з третіми країнами та міжнародними організаціями.
9. Категорії міжнародних угод та їх суб'єктний склад.
10. Напрямки гармонізації законодавства ЄС.

Задання для самостійної роботи:

1. Підготувати список правових актів, які регламентують діяльність ЄС.
2. Підготувати реферат по темі: «Джерела контрактного права ЄС», «Soft Law – джерело права», «Прецедентна практика суду як джерело контрактного права ЄС», «Правовий статус директив і резолюцій ЄС»
3. Здійснити конспектування літератури.
4. Здійснить систематизацію директив ЄС за основними інститутами контрактного права.
5. Охарактеризуйте еволюцію створення Європейського Союзу.
6. Визначте сутність принципів європейського договірного права.
7. Визначте роль Комісії Ландо по Європейському договірному праву у процесі створення Принципів Європейського договірного права.

Нормативно-правові акти:

8. Система доступу до законодавства Європейського Співтовариства. <https://eur-lex.europa.eu>.
9. Code de l'Union européenne. – Bruxelles: Bruylant, 2002.
10. Dubois L., Gueydan Cl. Grands textes de droit communautaire et de l'Union européenne. Paris: Dalloz, 2005.
11. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України № 1629-ГУ, редакція від 04.11.2018, підстава - 2581А Ш ВВР, 2004, № 29, ст.367).
12. Угода між Україною та Європейським Союзом про реадмісію осіб від 15 січня 2008 року. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_851.
13. Принципи УНІДРУА - Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА, 2004 р.;
14. Римська конвенція 1980 р. - Конвенція про право, яка застосовується до договірних зобов'язань (Рим, 19 червня 1980 р.).

Наукова література

8. Вступ до права ЄС / Ченшова Н. В. - Львів: Новий Світ-2000, 2019. - 100 с.
9. Право Європейського Союзу: Навч. посіб. / В. М. Бесчастний, В. П. Філонов, О. В. Філонов, В. М. Субботін та ін.; за ред. В. М. Бесчастного. — 2-ге вид., стер. — К.: Знання, 2011. — 366 с. — (Вища освіта ХХІ століття)
10. Дахно І.І. Право Європейського Союзу: навч. посіб. - Київ : Центр учб. літ., 2018. - 415 с.
11. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу (2010/С 83/01): хрестоматія / упоряд.: Б.В. Бабін. - Одеса: Фенікс, 2012. - 292 с.
12. Медведєв Ю.Л. Право Європейського Союзу: навч.-метод. посіб. / Ю.Л. Медведєв, Г.Б. Сорока. - Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2014. - 288 с.
13. Тюріна О.В. Основи права Європейського Союзу: навч. посіб. / О.В. Тюріна. - К.: ФОП О.С. Ліпкан, 2012. - 100 с.

ТЕМА №3. Уніфікація та гармонізація контрактного права ЄС

Методичні вказівки: Різноманітний характер національних законодавств, що здійснюють співробітництво у різних сферах, потребує звернення до спеціальних способів їх зближення. Серед найефективніших таких способів є уніфікація національних законодавств, за допомогою якої створюються однотипні, стандартні правові норми, що одноманітно регулюють суспільні відносини або створюють основу для знаходження їх спільності. Однакове правове регулювання відносин підвищує їх ефективність та попереджає юридичні колізії.

На сучасному етапі зростаючий інтерес до уніфікації пояснюється декількома причинами. Перш за все, уніфіковані правові норми як

міжнародного, так і національного права у даний час найбільш динамічна розвиваються. У рамках міжнародних організацій йде активна робота з розробки значного числа нових уніфікованих документів. Останнім часом виникли і набули поширення нові форми уніфікації, які в теоретичному плані в достатній мірі не досліджені. І, нарешті, все більше прагнення від зближення норм, що стосуються окремих видів відносин, перейти до уніфікації обширних комплексів – галузей і інститутів.

Під час опанування теми слід звернути увагу на понятійний апарат. Вимагає свого визначення терміни гармонізації та уніфікації національного законодавства.

Студенту під час вивчення слід визначити способи проведення гармонізації національного законодавства. Особливу увагу слід приділити науковим поглядам вчених щодо напрямків кодифікації контрактного права ЄС.

Питання для опрацювання:

1. Уніфікація, гармонізація, імплементація: співвіднесення понять.
2. Підстави зближення правових норм держав-членів ЄС у сфері приватного права.
3. Поняття гармонізації права у країнах Європейського Союзу.
4. Види уніфікації права.
5. Передумови та основні етапи гармонізації договірного права Європейського Союзу.
6. Способи гармонізації договірного права ЄС. Регламент «Рим I» 2009 р.
7. Договірне право ЄС та норми міжнародного приватного права: загальні та відмінні принципи.
8. Аналіз Принципів європейського договірного права та Принципи УНІДРУА. Колізійне право Євросоюзу.
9. Пропозиції Європейської комісії про Європейське контрактне право.
10. Перспективи приватно-правової кодифікації в Європейському Союзі.
11. Проект Цивільного кодексу Європейського Союзу.

Задання для самостійної роботи:

1. Проведіть порівняльний аналіз директиви ЄС та інституціональних положень національного законодавства ЄС.
2. Підготувати реферат по темі: «Кодифікація контрактного права ЄС», «Принципи Європейського контрактного права», «Гармонізація договірного права ЄС».
3. Здійснить систематизацію резолюцій ЄС у сфері контрактного права по темі зальних положень про договір.
4. Визначте джерела права Європейського Союзу.

5. Розкрийте зміст принципу відповідальності держав-членів за не імплементацію директив.

Нормативно-правові акти:

15. Система доступу до законодавства Європейського Співтовариства. <https://eur-lex.europa.eu>.

16. Code de l'Union européenne. – Bruxelles: Bruylant, 2002.

17. Dubois L., Gueydan Cl. Grands textes de droit communautaire et de l'Union européenne. Paris: Dalloz, 2005.

18. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України № 1629-ГУ, редакція від 04.11.2018, підстава - 2581А Ш ВВР, 2004, № 29, ст.367).

19. Угода між Україною та Європейським Союзом про реадмісію осіб від 15 січня 2008 року. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_851.

20. Принципи УНІДРУА - Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА, 2004 р.;

21. Римська конвенція 1980 р. - Конвенція про право, яка застосовується до договірних зобов'язань (Рим, 19 червня 1980 р.).

Наукова література

14. Вступ до права ЄС / Ченшова Н. В. - Львів: Новий Світ-2000, 2019. - 100 с.

15. Право Європейського Союзу: Навч. посіб. / В. М. Бесчастний, В. П. Філонов, О. В. Філонов, В. М. Субботін та ін.; за ред. В. М. Бесчастного. — 2-ге вид., стер. — К. : Знання, 2011. — 366 с. — (Вища освіта ХХІ століття)

16. Дахно І.І. Право Європейського Союзу: навч. посіб. - Київ : Центр учб. літ., 2018. - 415 с.

17. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу (2010/С 83/01): хрестоматія / упоряд.: Б.В. Бабін. - Одеса: Фенікс, 2012. - 292 с.

18. Медведєв Ю.Л. Право Європейського Союзу: навч.-метод. посіб. / Ю.Л. Медведєв, Г.Б. Сорока. - Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2014. - 288 с.

19. Тюріна О.В. Основи права Європейського Союзу: навч. посіб. / О.В. Тюріна. - К.: ФОП О.С. Ліпкан, 2012. - 100 с.

ТЕМА 4.

Контрактне регулювання відносин у сфері надання фінансових послуг у ЄС

Методичні вказівки: На сучасному етапі розвитку держави проблема реформування національного законодавства, одним з аспектів якого являється адаптація його до європейських правових стандартів з метою

входження України до Європейського Союзу, є найактуальнішою. Це в повній мірі відноситься і до законодавства в сфері ринків фінансових послуг, оскільки воно відіграє значну роль у ефективному розвитку економіки держави.

Під час опанування теми слід звернути увагу на понятійний апарат. Вимагає свого визначення терміни гармонізації та уніфікації національного законодавства.

Студенту під час вивчення слід визначити способи проведення гармонізації національного законодавства. Особливу увагу слід приділити науковим поглядам вчених щодо напрямків кодифікації контрактного права ЄС.

Питання для опрацювання:

1. Банківська система ЄС: поняття, структура та особливості.
2. Система джерел правового регулювання банківської діяльності в ЄС. Законодавство про банки та банківську діяльність в ЄС.
3. Правове регулювання банківської діяльності в ЄС на сучасному етапі.
4. Правове становище небанківських кредитних організацій.
5. Основні принципи правового регулювання банківської діяльності в ЄС.
6. Правові засади спільного ринку банківських послуг в ЄС.
7. Основні моделі здійснення регулювання та нагляду за банківським сектором у державах ЄС.
6. Види банківських послуг у державах ЄС.
7. Захист прав споживачів банківських послугу у ЄС.
8. Комунітарне законодавство ЄС про страхування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати реферат на тему: «Імплементация директиви 2015\849 в національне право України», «Види банківських правочинів у праві ЄС», «Директива ЄС 2018/843: напрямки гармонізації».
2. Здійснити класифікацію правових актів ЄС у сфері банківської діяльності.
3. Розробить план імплементации директив ЄС у національне законодавство України
4. Розкрийте зміст банківського права ЄС.
5. Охарактеризуйте основні інститути банківського права ЄС.
6. Охарактеризуйте основні принципи правового регулювання банківської діяльності ЄС.

Нормативно-правові акти:

22. Система доступу до законодавства Європейського Співтовариства. <https://eur-lex.europa.eu>.
23. Директива 2001/24/ЄС Європейського Парламенту та Ради"Про

реорганізацію та ліквідацію кредитних установ". URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_179

24. Директива 94/19/ЄС Європейського Парламенту і Ради Про внесення змін до Директив Ради 78/660/ЄЕС про річну звітність окремих типів компаній, 83/349/ЄЕС про консолідовану звітність, 86/635/ЄЕС про річну звітність та консолідовану звітність банків та інших фінансових установ та 91/674/ЄЕС про річну звітність та консолідовану звітність страхових підприємств. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_45877

25. Директива 2006/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності, що вносить зміни до Директив Ради 78/660/ЄЕС та 83/349/ЄЕС і припиняє дію Директиви Ради 84/253/ЄЕС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_844

26. Директива 2006/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради про започаткування та здійснення діяльності кредитних установ (виправлене видання). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_862

Наукова література

20. Бурбика М.М., Заїка Н.Ю. Зарубіжний досвід та напрями удосконалення фінансової системи України в контексті євроінтеграції. Правові горизонти. 2016. Вип. 2. С. 66–71.

21. Клименко О. Державне регулювання ринків небанківських фінансових послуг в Україні в умовах євроінтеграції. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. 2020. Вип. 1 (96). С. 39–48.

22. Бугайчук, В. (2020). Правова характеристика регулювання кредитно-розрахункових відносин крізь призму досвіду країн Європейського Союзу. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, 4(92), 86-93. <https://doi.org/10.33766/2524-0323.92.86-93>.

23. Review of the Lamfalussy process Strengthening supervisory convergence: Communication from the Commission. URL : <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=list&coteId=1&year=2007&number=727&version=ALL&language=en>.

24. Basel III: Finalising post-crisis reforms. December 2017. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d424.pdf>

25. Стулей В. Поняття та перелік фінансових послуг у фінансовому законодавстві України та ЄС: європейський досвід та рекомендації для України / В. Стулей. – 2017. – 21 с: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2017/03/2017_02-20-fin-poslugy.pdf

26. Лічман Ю. Правове регулювання послуг в праві Європейського Союзу / Ю. Лічман // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». – 2013. – № 5. – С. 335–338.

27. Юрків В. Правове регулювання діяльності кредитних установ у

законодавствах України та Європейського Союзу : порівняльно-правовий аспект // Вісник Національного банку України. 2006. № 11. С.42–44.

28. Moloney N. European Banking Union: assessing its risks and resilience. *Common Market Law Review*. 2014. Т. 51. №. 6.

29. Ramskyi, A., Loiko, V., Sobolieva-Tereshchenko, O., Loiko, D., & Zharnikova, V. (2017). Integration of Ukraine into the European banking system: cleaning, rebooting and Basel III. *Banks & bank systems*, (12, № 4 (cont.)), 163-174.

30. Фінансові послуги в Європейському правію Центра порівняльного права при Міністерстві юстиції України. 2022. 192 с. // [https://just.odessa.gov.ua/files/upload/files/21\(2\).pdf](https://just.odessa.gov.ua/files/upload/files/21(2).pdf).

31. Секторальна інтеграція України до ЄС: передумови, перспективи, виклики / Razumkov centre, Konrad Adenauer Stiftung. - Київ : Заповіт, 2020. - 99 с. : іл. - (Бібліотека Центру Разумкова).

32. Olekhov I., Bukharin G. New antimoney-laundering rules substantially increase transparency. *Lexology*. 2020. URL: <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=8de7c651-2a58-4044-b928-93989aac973e>.

33. Бухарін Г.О. Особливості регулювання фінтеху в Європейському Союзі. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2020. № 1. С.122–127.

34. Актуальні проблеми приватного права в умовах євроінтеграційних процесів в Україні: збірник тез доповідей учасників науково-практичного семінару (13 листопада 2020 року) / за заг. ред. М. С. Долинської, І. В. Красницького, Ю. М. Юркевича. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 208 с. (https://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/biblioteka/nauk_konf/13_11_2020.pdf)

ТЕМА 5. Контрактне регулювання відносин в Європейському співтоваристві у сфері захисту прав споживачів

Методичні вказівки: Одним з основних завдань законодавця є забезпечення пріоритету прав і свобод людини. Неабияку роль у цьому відіграє закріплення вимог до якості товарів та послуг.

На даний момент існує значна кількість нормативно-правових актів, які націлені на захист інтересів покупців як в Європейському Союзі, так і в Україні. У суспільстві все більша увага приділяється саме споживачу, становлення прав якого відбувалось досить довго.

Світова практика розробила систему основоположних гарантій у цій сфері, яка вплинула на формування національних споживчих політик. Тому сьогодні, ми можемо вважати захист прав споживачів, окремим правовим інститутом, який потребує розвитку та вдосконалення.

Під час підготовки теми слід звернути увагу на перелік діючих правових актів комунітарного законодавства ЄС.

Директиви ЄС – це доволі розрізнена структура, яка детально регулює певні сфери, а інші залишає неврегульованими. Слід підкреслити, що окремі держави – члени ЄС досі відповідають за цілісність структури власної споживчої політики та захист прав споживачів. Директиви ЄС містять мінімальні стандартні функції у вибраних сферах, особливо у тих, які зачіпають внутрішній ринок. Держави – члени ЄС мають право перевищувати норми, передбачені у Директивах щодо захисту прав споживачів, за умови, що їхні нормативи не обмежують вільне переміщення товарів і послуг у межах внутрішнього ринку. Як наслідок вищенаведеного, держави – члени ЄС створили системи захисту прав споживачів, які значно відрізняються одна від одної.

Питання для обговорення

1. Загальна характеристика спільної політики щодо захисту прав споживачів у Європейському Союзі
2. Система органів Європейського Союзу із захисту прав споживачів
3. Регулювання контрактних зобов'язань у праві Європейського Союзу
4. Регулювання якості послуг у Європейському Союзі
5. Регулювання надання фінансових послуг споживачам у ЄС
6. Регулювання надання туристичних послуг у ЄС
7. Регулювання надання комунальних послуг в ЄС
8. Заборона нечесної комерційної практики та недобросовісної реклами у сфері захисту прав споживачів
9. Розв'язання спорів за участю споживачів у Європейському Союзі

Завдання для самостійної роботи:

1. Здійснити конспектування літератури і опрацювання нормативних актів ЄС
2. Проведіть порівняльний аналіз директиви ЄС та інституціональних положень національного законодавства ЄС.
3. Підготувати реферат: «Уніфікація законодавства ЄС у сфері прав споживачів», «Способи захисту прав споживачів у праві ЄС», «Директива Європейського парламенту и Совета ЕС о недобросовестной коммерческой практике по отношению к потребителям на внутреннем рынке: напрямки імплементації» .
4. Охарактеризуйте правові питання захисту споживачів у ЄС.
5. Охарактеризуйте правове регулювання відносин за участі споживача в ЄС.
6. Які форми забезпечення безпеки пасажирів авіаційним транспортом у ЄС.

Нормативно-правові акти:

27. Система доступу до законодавства Європейського Співтовариства.
<https://eur-lex.europa.eu>.

28. Regulation (EC) No 1980/2000 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1514123009090&uri=CELEX:32010R0066>. – Назва з екрана;

29. Директива Ради «Про наближення законів, постанов та адміністративних положень держав-членів щодо відповідальності за неякісну продукцію»: Міжнародний документ від 25 липня 1985 року № 85/374/ЄЕС. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_348. – Назва з екрана.

Наукова література

35. Brok Elmar (et al.) Issues relating to the Constitution for an enlarged European Union // *Intereconomics*. – 2010. – V. 38. – N. 4, July-August. – P. 168-188.

36. Право Європейського Союзу : підручник / [Р. А. Петров (кер. авт. кол.), А. О. Вакуленко, Ван Елсуwege П. та ін.] ; за ред. Р. А. Петрова. – Вид. 10-те, змінене і допов. – Харків : Право, 2021. – 484 с.

37. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу: збірник тез науково-практичної інтернет – конференції (м.Хмельницький, 17 лютого 2020 р.). Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2020. 93 с. (http://lib.khnu.km.ua/konfer_HNU/2020/zbirnyk_2020.pdf).

38. Coffey Peter. The future of Europe – revisited. – Cheltenham: Edward Elgar, 2009.

39. Collignon Stefan. The European republic: reflections on the political economy of a future constitution. – London: Federal Trust for Education and Research, 2003.

40. Behr Timo. L'attitude des Etats-Unis envers l'Europe: un changement de paradigme. – Paris : Groupement d'études et de recherches "Notre Europe", 2009.

41. Черняк О. Ю. Класифікація прав споживача за законодавством України та Європейського Союзу. Форум права. 2008. № 2. С. 458 – 464. 11.

42. Фон Браунмюль П. Захист прав споживачів: стандарти ЄС та України. П. Фон Браунмюль, Р. Байко, Л. Васильєва. К., 2016. – 40 с.

43. Захист прав споживачів в Європейському Союзі та Україні: аналіт. Звіт. Спільний проект Європейського Союзу та Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй; Спільнота споживачів та громадські об'єднання – К., 2007. – 36 с.

ТЕМА 6. КОНТРАКТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СПІВТОВАРИСТВІ В СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Методичні вказівки: Учасник тендера, кандидатуру якого відхилено, вважає, що процес державної закупівлі проведено з порушенням вимог законодавства, тому він повинен мати доступ до оцінки та засобів правового захисту. Процедури оцінки державних закупівель мають на меті надати постраждалим учасникам цього заходу дієві засоби правового захисту.

Студенту важливо сформулювати розуміння та обізнаність про те, як у країнах — членах ЄС працюють системи розгляду скарг та засобів правового захисту. Наведено обґрунтування вибору різних моделей систем засобів правового захисту.

Особливий акцент під час вивчення слід зробити на доступності засобів правового захисту в рамках імплементації Директиви 89/665 про засоби правового захисту в державному секторі ЄС та Директиви 92/13 про засоби правового захисту в секторі комунальних послуг ЄС і з правової, і з інституційної точки зору. Крім того, цей документ висвітлює культуру оцінки та засобів правового захисту, а також функціонування цих систем на практиці.

Системи оцінки державних закупівель та засобів правового захисту країн — членів ЄС мають створюватися та вдосконалюватися на основі конкретних вимог Директив 89/665/ЄЕС та 92/13/ЄЕС про засоби правового захисту стосовно державних закупівель у ЄС, Договору про заснування ЄС та прецедентного права Європейського Суду. Під час опанування теми семінару слід уважно ознайомитись з текстом відповідного правового акту, так само й іншими актами ЄС.

Питання для обговорення:

1. Передумови та підстави для запровадження основ правового регулювання державних закупівель на рівні ЄС
2. Здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти в ЄС
3. Здійснення державних закупівель ЄС в особливих галузях
4. Зміни у процедурі оскарження рішень щодо укладання державних контрактів на закупівлю

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати реферат на тему «Проблеми уніфікації законодавства ЄС у сфері державних закупівель», «Принципи Європейського контрактного права», «Гармонізація договірної права ЄС», «Директива 2015/55ЄЕС про електронне інвойсування в державних закупівлях: питання національної імплементації».
2. Здійснить класифікацію директив ЄС у сфері державних закупівель.
3. Здійснить порівняльний аналіз національного законодавства і галузевого законодавства ЄС.
4. Надайте класифікацію прав у сфері публічних закупівель у ЄС.

5. Які форми здійснення фінансового контролю у сфері публічних закупівель у ЄС.

Нормативно-правові акти:

30. Система доступу до законодавства Європейського Співтовариства.
<https://eur-lex.europa.eu>.

31. Directive 2014/23/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on the award of concession contracts. URL: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj>.

32. Directive 2014/24/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on public procurement and repealing Directive 2004/18/EC. URL: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>.

33. Directive 2014/25/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on procurement by entities operating in the water, energy, transport and postal services sectors and repealing Directive 2004/17/EC. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj>.

34. Directive 2014/55/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on electronic invoicing in public procurement. URL: <https://www.legislation.gov.uk/eudr/2014/55/contents>.

Наукова література

44. Болквадзе Н. І., Мазур С. М. Проведення публічних закупівель в Україні та країнах єс. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7829> (дата звернення: 22.05.2022). DOI: [10.32702/2307-2105-2020.4.91](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.4.91).

45. Господарсько-правовий інститут публічних закупівель: монографія. Київ: ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Макутова Національної академії наук України», 2020. 412 с. (http://www.iepd.kiev.ua/wp-content/uploads/2021/05/Монографія_Малолітнева_V.15pdf-secured.pdf).

46. Вступ до права ЄС / Ченшова Н. В. Львів: Новий Світ-2000, 2019. - 100 с.

47. Кривенко А. Л. Правове регулювання публічних закупівель: досвід ЄС. Інформація і право. №3(38). 2021. С. 192 – 201. ([https://doi.org/10.37750/2616-6798.2021.3\(38\).243825](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2021.3(38).243825)).

48. Дахно І.І. Право Європейського Союзу: навч. посіб. - Київ : Центр учб. літ., 2018. - 415 с.

49. . Здирко Н.Г. Теоретичні підходи до визначення поняття «публічні закупівлі». *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7558>.

50. . Петруненко Я.В. Зарубіжний досвід регулювання публічних закупівель як господарсько-правового засобу забезпечення ефективного використання державних коштів. *Правова держава*. 2019. № 34. С. 23–28.

51. Сірант М. М. Принципи правового регулювання публічних

закупівель в Європейському Союзі. Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія: Юридичні науки. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. № Випуск 23. С. 127–133.

52. Сиротюк Г.В. Сутність та ефективність функціонування публічних закупівель в Україні. Причорноморські економічні студії. 2021. Вип. 61. С. 30 – 36. URL: http://bses.in.ua/journals/2021/61_2021/7.pdf

53. Волкова Л. О. Електронні закупівлі: поняття, сутність та європейський досвід в Україні. Право і суспільство №6. 2021. С. 154 – 159. (http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2021/6_2021/22.pdf).

54. S.O. Nischymna. (2020). Evolution of Policy Management of the Public Procurement Institution. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4626143>

55. Звіт за результатами порівняльного аналізу українського та європейського законодавства у сфері державних закупівель // Офіційний сайт проекту «Гармонізація систем конкуренції та державних закупівель України зі стандартами ЄС. URL: <http://eupublicprocurement.org.ua/wp-content/uploads/2014/09/REPORT-ON-GAP-ANALYSIS-UKR.pdf>

56. Державне регулювання закупівель в умовах реалізації адміністративної реформи / Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. – Івано-Франківськ: 2012. с. – 138.

57. Державні закупівлі в Європейському Союзі: системи оцінки та засоби правового захисту / Мартін Трайбас, Педер Бломберг, Пьотр-Нільс Горецькі [та ін.]; [пер. з англ. О. Мацак]. К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2008. — 176 с.

58. Шевчук Д. Екологічність як принцип публічних закупівель: законодавство України та стандарти Європейського Союзу. Підприємництво, господарство і право. №2. 2020. С. 177 – 181. (DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.2.30>).

ТЕМА 7. КОНТРАКТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СПІВТОВАРИСТВІ В СФЕРІ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Методичні вказівки: Транспорт є однією з базових галузей економіки. Транспортна галузь України має розгалужену залізничну мережу, розвинуту мережу автомобільних шляхів, морські порти та річкові термінали, аеропорти та широку мережу авіаційних сполучень та громадського пасажирського транспорту, автобусних станцій, вантажних митних терміналів. Це створює необхідні передумови для задоволення потреб користувачів транспорту у наданні транспортних послуг та розвитку бізнесу.

Під час вивчення теми студенту слід ознайомитись з основними директивами ЄС у сфері транспорту. Особливу уваги слід приділити аналізу стандартів Європейського Союзу, які застосовуються для внутрішніх водних шляхів в Україні, зокрема Директиви Ради № 96/50/ЄС.

Важливим є надання характеристики нормативного механізму імплементації положень Директив ЄС щодо внутрішнього водного транспорту в українське законодавство та проаналізований її ступінь.

Питання для обговорення

1. Поняття та правові основи спільної транспортної політики Євросоюзу.
2. Правове регулювання морського транспорту в Євросоюзі.
3. Правове регулювання повітряного транспорту в Євросоюзі.
4. Правове регулювання автомобільного транспорту в Євросоюзі.
5. Правове регулювання внутрішнього водного транспорту в Євросоюзі.
6. Правове регулювання залізничного транспорту в Євросоюзі.
7. Правове регулювання комбінованого транспорту в Євросоюзі.
8. Двосторонні та багатосторонні договори, що регулюють транспортні перевезення, учасником яких є Україна.
9. Процес імплементації Україною положень Угоди про асоціацію з ЄС в сфері транспорту.
7. Зобов'язання перевізника в праві ЄС у сфері перевезень транспортом.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати реферат на тему:
2. Здійснити систематизацію директив ЄС у сфері перевезень.
3. Здійснити порівняльний аналіз директив ЄС у сфері транспорту і відповідних норм національного законодавства України.
4. Окреслити основні напрямки правове регулювання автомобільного транспорту в Євросоюзі.
5. Визначте форми правового регулювання діяльності комбінованого транспорту в Євросоюзі

Нормативно-правові акти:

35. Система доступу до законодавства Європейського Співтовариства.
<https://eur-lex.europa.eu>.

36. Directive 2012/34/EU of the European Parliament and of the Council of 21 November 2012 establishing a single European railway area. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2012/34/oj> (дата звернення: 02.11.2019).

37. Directive 2007/58/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 amending Council Directive 91/440/EEC on the development of the Community's railways and Directive 2001/14/EC on the allocation of railway infrastructure capacity and the levying of charges for the use of railway infrastructure OJ L 315, 3.12.2007, p. 44-50.

38. Directive 2007/59/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 on the certification of train drivers operating locomotives and trains on the railway system in the Community OJ L 315, 3.12.2007, p. 51-78.

39. Regulation (EC) No 1371/2007 of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 on rail passengers' rights and obligations OJ L 315,

3.12.2007, p. 14-41.

40. Regulation (EC) No 1372/2007 of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 amending Council Regulation (EC) No 577/98 on the organisation of a labour force sample survey in the Community OJ L 315, 3.12.2007. p. 42-43.

41. Directive 2001/12/EC of the European Parliament and of the Council of 26 February 2001 amending Council Directive 91/440/EEC on the development of the Community's railways OJ L 75, 15.3.2001, p. 1- 25.

42. Directive 2001/13/EC of the European Parliament and of the Council of 26 February 2001 amending Council Directive 95/18/EC on the licensing of railway undertakings OJ L 75, 15.3.2001, p. 26-28.

43. Directive 2001/14/EC of the European Parliament and of the Council of 26 February 2001 on the allocation of railway infrastructure capacity and the levying of charges for the use of railway infrastructure OJ L 75, 15.3.2001, p.29

44. First railway package of 2001. URL: http://ec.europa.eii/transport/modes/raiPpackages/2001_en.htm

45. Directive 2004/49/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on safety on the Community's railways and amending Council Directive 95/18/EC on the licensing of railway undertakings and Directive 2001/14/EC on the allocation of railway infrastructure capacity and the levying of charges for the use of railway infrastructure and safety certification (Railway Safety Directive) OJ L 164, 30.4.2004, p.44.

46. Directive 2004/50/EC Of The European Parliament And Of The Council of 29 April 2004 amending Council Directive 96/48/EC on the interoperability of the trans-European high-speed rail system and Directive 2001/16/EC of the European Parliament and of the Council on the interoperability of the trans-European conventional rail system OJ L 164, 30.4.2004, p. 114-163.

Наукова література

59. Вступ до права ЄС / Ченшова Н. В. - Львів: Новий Світ-2000, 2019. - 100 с.

60. Лукасевич-Крутник І. С. Поняття та способи гармонізації приватноправового законодавства України в сфері надання транспортних послуг із законодавством Європейського Союзу. Вісник Національної академії правових наук України. 2020. № 27 (2), С. 92 – 106.

61. Деркач Е. М. Господарсько-правові основи функціонування та розвитку внутрішнього водного транспорту. Актуальні проблеми держави і права. 2020. № 85. С. 69–76. URL: <http://apdp.in.ua/v85/10.pdf>.

62. Tarasenko Olena Y., Derhaliuk Marta O., Blaga Nataliya V., Derkach Ella M. and Budnyk Viktoriia A. The Impact of Globalization on the Financial Sustainability and Logistics Infrastructure of Transition Economies. 9 International Journal of Management. 2020. Vol. 11. № 4. P. 595–604. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3601764. (Особистий

внесок: аналіз чинників, які впливають на розвиток логістичної інфраструктури у країнах перехідної економіки)

63. Derkach Ella, Pavliuk Sergii. International Law on the Multimodal Carriage of Goods: Recent Trends and Perspectives. International Journal of Legal Studies. 2017. № 2 (2). P. 269–285. URL: <https://ijols.com/resources/html/article/details?id=175814>. (

64. Сурілова О. О. Спільна транспортна політика Європейського Союзу та розвиток транспортної системи України / О. О. Сурілова // Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». Т. 26 / голов. ред. Ю. В. Цуркан-Сайфуліна ; МОН України, НУ «ОЮА». – Одеса : Гельветика, 2020. С. 122-133.

65. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу (2010/С 83/01): хрестоматія / упоряд.: Б.В. Бабін. - Одеса: Фенікс, 2012. - 292 с.

66. Тюріна О.В. Основи права Європейського Союзу: навч. посіб. / О.В. Тюріна. - К.: ФОП О.С. Ліпкан, 2012. - 100 с.

ТЕМА 8. КОНТРАКТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Методичні вказівки: Метою теми - є надання студентам поглиблених теоретичних та практичних знання стосовно захисту прав інтелектуальної власності в Європейському Союзі та сучасних тенденцій розвитку права інтелектуальної власності, механізмів захисту авторських прав, охорони прав на винаходи, промислові зразки, торговельні марки та географічні зазначення. Особлива увага приділяється вивченню наближення законодавства України у сфері охорони інтелектуальної власності до законодавства Європейського Союзу.

Тема спрямована на поглиблення теоретичних та практичних знань з права Європейського Союзу. Під час ознайомлення студенту слід приділити увагу висвітленню теоретичних та практичних аспектів права інтелектуальної власності в Європейському Союзі. Варто звернути також увагу аналізу актів Європейському Союзі щодо захисту авторського права, об'єктів промислової власності, а також *acquis* ЄС та законодавство України з охорони прав інтелектуальної власності.

Під час опанування слід визначити і систематизувати правові акти ЄС у сфері права інтелектуальної власності

Питання для обговорення:

1. Контрактне регулювання обігу об'єктів інтелектуальної власності у праві ЄС.
2. Співвідношення виняткових прав на об'єкти інтелектуальної власності та свободи пересування товарів.
3. Прецедентне регулювання питань інтелектуальної власності в ЄС.

4. Гармонізація законодавства держав-членів у галузі авторських та суміжних прав.

5. Договірне регулювання обігу комп'ютерних програм і окремих об'єктів права промислової власності у Європейському Союзі. Європейська патентна система.

6. Передача товарного знаку в праві Європейського Союзу.

7. Посилення гарантій захисту прав інтелектуальної власності Європейський Союз.

8. Гармонізація права інтелектуальної власності в ЄС.

9. Право інтелектуальної власності на винаходи та корисні моделі в ЄС.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати реферат на тему: «Напрямки уніфікації законодавства ЄС у сфері державних прав інтелектуальної власності», «Європейська патентна система», «Директива 93/98/ЄЕС про стосовно уніфікації термінів захисту авторського права і деяких суміжних прав від 29 жовтня 1993 року».

2. Здійснить систематизацію директив ЄС у сфері права інтелектуальної власності.

3. Розкрийте зміст принципу вільного руху товарів і право інтелектуальної власності в ЄС.

4. Конкурентне право ЄС і право інтелектуальної власності.

5. Розкрийте сутність гармонізації права інтелектуальної власності в ЄС

Нормативно-правові акти:

47. Система доступу до законодавства Європейського Співтовариства.
<https://eur-lex.europa.eu>.

Директива Ради 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 р. про координацію певних положень, визнаних законами, правилами, та адміністративних заходів у державах-членах, що стосуються телевізійного мовлення;

48. Директива Ради 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних програм;

49. Директива Ради 92/100/ЄЕС від 19 листопада 1992 р. про право на прокат, право на позичку і деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності;

50. Директива Ради 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції;

51. Директива Ради 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав;

52. Директива Європейського парламенту та Ради 96/9/ЄС від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних;

53. Директива Європейського парламенту та Ради 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального

твору;

54. Директива Європейського парламенту та Ради 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві.

Наукова література

67. Вступ до права ЄС / Ченшова Н. В. - Львів: Новий Світ-2000, 2019. - 100 с.

68. Право Європейського Союзу: Навч. посіб. / В. М. Бесчастний, В. П. Філонов, О. В. Філонов, В. М. Субботін та ін.; за ред. В. М. Бесчастного. — 2-ге вид., стер. — К.: Знання, 2011. — 366 с. — (Вища освіта ХХІ століття)

69. Дахно І.І. Право Європейського Союзу: навч. посіб. - Київ : Центр учб. літ., 2018. - 415 с.

70. Капіца Ю.М. Питання реалізації Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС у сфері охорони інтелектуальної власності. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2006. Вип. 62, част. 2. С. 187— 197.

71. Капіца Ю.М. Реформування національного законодавства з охорони інтелектуальної власності відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Право України. 2016. № 11. С. 118— 123.

72. Капіца Ю.М. Уніфікація і гармонізація національного законодавства з охорони прав інтелектуальної власності в Європейському Союзі. Право України. 2016. № 5. С. 93— 101.

73. Михайлюк Г.О. Модернізація законодавчого регулювання права інтелектуальної власності в контексті Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2013. № 5. С.62— 67.

74. Михайлюк Г.О. Право Європейського Союзу з комерційних позначень. Київ, 2016. 325 с

75. Extra copyright for news sites ("Link tax"), 2019. URL: <https://juliareda.eu/eucopyrightreform/extra-copyright-for-news-sites>.

76. Orphan works. Memo. European Commission. Brussels, 4 October 2012. URL: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-743_en.htm?locale=en.